

Arkivsak-dok. 202521505-2
Saksbehandler Arnhild Opdahl

Saksgang
Fylkesutvalget 2023-2027

Møtedato
21.10.2025

Utvalgssaksnr
197/25

Svar på høring av rapport om Sametingets rettslige rammevilkår

Fylkesdirektørens innstilling:

- 1 Fylkesutvalget ønsker at valgt modell bidrar til å forsterke arbeidet med samisk språk, kultur og næring i sørsamisk område.
- 2 Fylkesutvalget ønsker at valgt modell gir Sametinget gode statlige rammevilkår som samsvarer med definert rolle, ansvar og oppgaver.
- 3 Fylkesutvalget ønsker at valgt modell bidrar til fortsatt nært samarbeid mellom Trøndelag fylkeskommune og Sametinget.

Carl-Jakob Midttun
fylkesdirektør

Anne Marit Mevassvik
direktør for kultur og folkehelse

Vedlegg:

Refererte dokumenter i saken:

Høringsnotat, [rapport om Sametingets rettslige rammevilkår](#)

FT 91/22 [Samarbeidsavtale mellom Sametinget og Trøndelag fylkeskommune](#)

Sammendrag

Sametingets rolle og oppgaver har endret seg siden opprettelsen i 1989. Det har derfor vært behov for å utrede om Sametingets rettslige rammevilkår bør endres, slik at de blir bedre tilpasset rollen og oppgavene.

Kommunal- og distriktsdepartementet satte 10. april 2024 ned en arbeidsgruppe for å utrede de rettslige rammevilkårene. Arbeidsgruppen har utredet to hovedmodeller der Sametinget henholdsvis gis større uavhengighet ved etablering som eget rettssubjekt, eller der Sametingets uavhengighet innenfor staten gis en tydeligere ramme.

Fylkesdirektøren mener at fortsatt nært samarbeid med Sametinget for å sikre positiv regional utvikling for samisk språk og kultur i sørsamisk område er viktig, uavhengig av modell, og at Sametinget ikke svekkes i arbeidet med samisk språk, kultur og næring i sørsamisk område.

Bakgrunn:

Sametinget er i dag en del av staten. Til sammenligning er kommunene egne rettssubjekter. Sametingets spesielle status reiser noen spørsmål. Sametinget utfører oppgaver på vegne av staten, men samtidig er Sametinget et folkevalgt organ som skal ta vare på samenes interesser. Statsrådets mulighet til å styre Sametinget er begrenset, og det kan være uklart hvor langt statsrådets ansvar for Sametingets virksomhet strekker seg.

Kommunal- og distriktsdepartementet har på bakgrunn av dette bedt om å få en utredning av hvordan Sametingets rammevilkår bedre kan speile den særskilte stillingen Sametinget har.

Faktiske opplysninger:

Arbeidsgruppen har utredet to hovedmodeller som kan møte disse utfordringene: én løsning der Sametinget gis større uavhengighet ved etablering som eget rettssubjekt, og én løsning der Sametingets uavhengighet innenfor staten gis en tydeligere ramme.

Arbeidsgruppen foreslår i begge modeller at:

- Sametingets oppgaver skal tildeles gjennom lov
- Sametingets rammetilskudd skal gis samme unntak fra økonomiregelverket som rammetilskuddet til kommunesektoren
- det skal legges *stor* vekt på Sametingets syn ved statlig klagebehandling

Dersom Sametinget etableres som et eget rettssubjekt, foreslår arbeidsgruppen i tillegg at:

- Sametinget får generell søksmålskompetanse, og vil også kunne bli saksøkt
- den statlige kontrollen avgrenses til eventuell lovlighetskontroll i etterkant
- fristen for å dekke inn eventuelle underskudd utvides fra ett til to år

Samarbeidsavtalen mellom Sametinget og Trøndelag fylkeskommune beskriver forventningene om samarbeid mellom partene og retningen på arbeidet i fylkestingsperioden.

Samisk utvalg i Trøndelag fikk høringen presentert i møtet 17. september 2025. Deres innspill vektla å styrke og tydeliggjøre Sametinget sin rolle.

Drøftinger:

Høringen presenterer to ulike modeller, den ene modellen opprettholder Sametinget som rettslig person, mens den andre endrer Sametinget til å bli et eget rettssubjekt. Begge modeller vektlegger at Sametinget får tydeliggjort sin rolle og ansvar.

Fylkesdirektøren er opptatt av at samarbeidet mellom Sametinget og fylkeskommunen opprettholdes på en like systematisk måte som i dag, uavhengig av modell. Sametinget er en liten organisasjon sammenlignet med et departement eller en fylkeskommune. Fylkeskommunen har erfart at Sametinget ikke greier å prioritere alle oppgaver de ønsker å gjøre.

I sørsamisk område vet vi at det er stor etterspørsel på samiskfaglige personressurser i dag. I valg av modell for det framtidige Sametinget ønsker fylkesdirektøren at valgt modell bidrar til å forsterke samisk kompetanse, både i Sametinget, regionalt i fylkene og ikke minst i kommunene der folk bor.

Økonomiske konsekvenser

Utfallet kan gi økonomiske konsekvenser for handlingsrommet til Sametinget, og deres mulighet til å bidra økonomisk i regionalt og lokalt arbeid med revitalisering av samisk språk og kultur.

Fylkesdirektørens konklusjon:

Fylkesdirektøren mener at det er viktig å gi Sametinget gode statlige rammevilkår som samsvarer med ansvar, rolle og oppgaver. Det er viktig for Trøndelag fylkeskommune å fortsatt ha et nært samarbeid med Sametinget for å sikre positiv regional utvikling for samisk språk og kultur i sørsamisk område.

Fylkesdirektøren ønsker at valg av modell bidrar til å forsterke arbeidet med samisk språk og kultur i regionen.